

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Minden 100 vagy kevesebb szóért egyszeri beigtatásért 1 frt és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik a lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.

Félévre 2 „

A háborusujtott francziák részére adakoztak: Abafájáról 3-on 3 frtot. Holczer Gyula keresk. tanár gyűjtő ivén:

Holczer Gyula 50 kr, Holczer Gyuláné 50 kr, özv. Fekete Józsefné 50 kr, Fekete J. 50 kr, Fekete Miklós 10 kr, Novák Bogdán 1 frt, Papp Gyula 1 frt, Fark Gergely 1 frt, Kathonay Gy. 50 kr, Csiki Antal 50 kr, Jakabfi János 1 frt, Hegedüs Gyula 30 kr, Stephani D. 50 kr, Erdély Lajos 1 frt, Csiki K. 1 frt, Izmael K. 40 kr, Ajtai Gy. 1 frt, Issekutz Imre 1 frt, Korondi József 50 kr, Jakobi G. 50 kr, Borsodi Demeter Lajos 40 kr, Jenei Károly 50 kr, neje 50 kr, Csiki Lázár és fia 1 frt, Staibl Antal 1 frt, Bucher Miksa 5 frt, Fülep József 50 kr, Gáspár Antal 50 kr, Frisch Ignác 1 frt, Zirkler József 1 frt, Nagy József 50 kr. Utolsó összeg (l. 93-ik számunkat) 102 frt 95 kr, 5 porosz-, 1 pápai tallér, 8 drb $\frac{1}{4}$ forint, s 10 lat tépés. Egész összeg 131 frt 25 kr, 5 porosz-, 1 pápai tallér, 8 drb $\frac{1}{4}$ frtos és 10 lat tépés.

„Állítsunk „Szeretet-házakat!“

Már mi ez megint? A német-francia háboru még egyre dühöng. Az orosz-török, s ki tudja mi másik csak fonal szálon csüng. Az év terméketlen volt. Szóval: „sivatag jelen s alakatlan jövő“, ez az mi helyzetünket ez idő szerint kifejezi. Reggeltől estig egyik koldus a másiknak adja kilincsunját, s ha este kicsinyke pihenést élvezni ujságot veszünk kezünkbe, ott is, most erre majd arra, de mindig és újból csak kérnek.

Egy szóig igaz. Még is fölemeljük kérő szónkat. Nem azért pedig, mintha a nemes kebel sugallta felszólaláshoz valamit pótolni akarnánk, beszél az magáért; hanem felemeljük azért, mert a felszólításban kifejtett — nálunk új — eszmét nagyobb horderejűnek tartjuk, mint első tekintetre látszik,

Régtől fogva vita tárgya, s még ma sem ért általános és végérvényű eldöntést azon kérdés: ha valjon a politikai intézményekből sarjad-e a miveltség elevenebb hajtással; avagy a miveltség alkotja azon bőség szarut, melyből a szabadság aranycsője hull. E kérdés olyanforma, mint az a másik: hogy valjon a tyuk jött-e előbb

létre, vagy a tojás. Itt, mint amott, egyik feltételezi a másikat.

Azonban az emberi szellem, sajátos rugékonyságánál fogva hamar megtalálja a kiutat, még az ily kérdésekben is a szerint, a mint eszmeköre, miveltségi állapota, vagy az ezeknek is alapul és irányul szolgáló vérmérsék hozza magával. Minket tapasztalataink, tanulmányaink — már a micsodások — arról győzték meg: hogy mind az mi van, a békasótól föl az emberig, csak ott létezhetik, csak ott fejlődhetnek előbb előbb, hol az arra szükséges elemek megvannak. Így áll a dolog a szabadsággal is, mely csak a miveltség termékeny talajában, csak annak éltető melegén hajthat ki, nőhet, fejlődhetik.

Valjon a Hottentota, Kaffer mire használja csak a természet erői által korlátolt szabadságát? Nem rég volt, eleven emlékezetünkben él: hogy értelmezték 1848-ban nálunk is a szabadságot. Szemünk előtt van, láthatjuk: mit segít az a porig alázott Franciaország.

Egy hittérítő meggyőződve a keresztényen vallás általánosan üdvös voltáról, azon kijelentéssel akarta mognyerni hallgatóit, hogy az még a vadállatok ellen is hasznos. Nem tudjuk, mennyiben adott igazat a következés a jámbor embernek; de annyi bizonyos, hogy a miveltség a zsarnokság vadállatai; s a tudatlanság denévérei ellen kivétel nélkül hasznosnak bizonyult.

És pedig, egyik vagy másik nép miveltségi állapotát, nem azon ismeretösszeg határozza meg, melylyel annak kevés kiváló szellemei birnak, így Muszkaországot is miveltnek nevezhetnők, hanem az mely valamely népet széles körben világít meg, mely sokaknak sajátja. Arra nézve, hogy az állapot létre jöjjön — mert jöni kell — legcélszerűbb és jobb eszköznek a jó népiskolákat, árva- és „szeretet házakat“ stb. találjuk. — A hol ezek kellő számban vannak, a hol ezek minél szélesebb körben gyakorolják, kezdetben alig mérlegelhető, áldásos működésüket, csak ott van termő földbe ültetve a szabadság, mely nem vérrel, de verítékkal kövérített földön diszlik.

Ilyen gondolatokat ébresztett föl bennünk Molnár Aladár miniszteri tanácsos ur felhívása, melyben, „nem egyezentul létesítendő, s talán el is maradható terv kiviteléhez, hanem egy már — Tisza-Füreden — valósított eszme kifejtésére kéri fel a közönség támogatását.“

Évégre a 124. számú gyűjtőiv, melyet 10 forinttal ezennel megnyitunk, december végéig szerkesztőségünknel van letéve. Az adakozókat nyilvános nyugtául mindannyiszor közölni fogjuk, a beküldött ivateket pedig a pénzkezeléssel megbízottak — b. Eötvös Lorand, Szilassy Aladár, b. Huszár Imre — hasonló czélból szintén közölni fogják.

Midőn tehát adakozásra szólítunk fel mindenkit, egyszersmind szives készséggel nyitjuk meg lapunkat mindazok számára, kik a fentebbi üggyhöz hozzá szólni akarnak s hasonló intézetek létesítését, nálunk, a székelység kebelében, szükségesnek és lehetségesnek látják. A szükségét véve tekintetbe Tisza-Füred után nekünk kellene következni.

Valjon nem lehetne-e a csik- és háromszéki ezredalapokból nevezett célra stipendiumot szakítani ki? Vagy Královanszki alapítványból valamit arra is fordítani. Hiszen az ugy is a „székely kivándorlás megszüntetésére“ volt adományozva. Mivel lehet pedig azt inkább megszüntetni, vagy pedig, minthogy ez alig lehetséges — a bő vizü forrásnak okvetlen le kell folyni — legalább helyesebb utra terelni? A mivelt fő előtt az ábrándszerű csak hamar elveszti vonzó erejét; a kinek munkakedve és képessége is van, csak hamar átlátja, hogy „jobb egy veréb a kézben, mint egy tuzok a háztetején,“ s nem bujdosik a mesék országba — hová oly sokan mennek el, s honnan oly kevesen jönnek vissza.

Szóljunk hozzá, megérdemli a fáradságot. Ha eredményre jutottunk papirosan, alakítsunk társulatot, mely által az ige testet öltön.

Azonban nincs veszíteni való időnk. Célszerű lenne ha már ez évben küldhetnénk ki Füredre két oly vállalkozó ifjút, „kikben emelkedettség, műveltség és kipróbált jellem mellett nevelői jellem, bebi-

zonyított odaadás, humanitás, türelem és munkásság" is megvannak. Ezeket a jövő évre Schweizba lehetne küldeni, s két év múlva lenne egy pár nevelőnk; nevelendők már is bővön van.

"Hass, alkoss, gyarapíts, a s haza fényre derül."

A „Sz. H.” szerkesztője.

Dürrückközlő.

A római pápa egy közelebbiről kelt enciklikájában Viktor Emmanuelt, Róma elfoglalásáért egyháziátok alá vetette. Vajon mi lesz ennek következménye? Sokan azt hiszik: hogy a pápa ilyen forma levelet kap az olasz királytól: „Miatán ő szentségével nem fér össze, hogy egy elátkozott kezéből adományokat fogadhasson el: ezennel beszüntetem ön havi gázsiját.” Mi azonban azon meggyőződésben vagyunk, hogy ő felsége nagyobb keresztyén, mintsem ne tudná amaz erkölcsi maximát, mely azt tanítja: hogy a ki téged kövel dob meg: kenyérral hajtsd vissza. E maximát fogja Viktor Emmanuel követni a visszatérésben, azzal a kis különbséggel: hogy kenyér helyett bort fog szerepeltetni: naponta ugyanis ebédei alkalmával egy pár kvaterkával többet fogyasztand el a „lacrima christi”-ből a pápa ő szentsége egészére azért, hogy ő csalhatatlansága oly bölcsen kormányozta alattvalóit, hogy az általános szavazat Rómában a papi uralkodás ellen, s ő felsége javára ütött ki.

* * *

Papi ügyről levén szó, eszünkbe jut: mikép a helyi reformátusok egy közelebbi presbiteriumában, néhány „tanácsbeli férfin” el akarta huzni lelkészeinkről a fabeli illetőséget. Ez is egy adat, hogy a háládatosság erénye nagy fogyatkozásban van miköztünk. Ime, lelkészeink a bibliai szent ígék melegeivel, lelkesítő szónoklatok tüzevel hányszor be nem fűtöttek a tanácsbeli férfiak szívében: s ők még is azt kívánják, hogy lelkészeink fázzanak!

* * *

Mihály gazda. Ha egész világ nem tudná téns uer, hodj mienk ministerelnök a gróf Andrászi székely származásu: közelebbi országházi szolnoklatában elárulta moga mogát.

Teins ur. S mi által árulta el a ministerelnök székely eredetét Mihály g.?

M. g. Hát az által téns uer, hodj a nadj Tisza Kálmánt és a balogok oldalát udj meg dürrückkölte, hodj a miénk „székely dürrückkölnk” sem tudta volna különben.

* * *

M. g. No nem adnám én téns uer, egy fából csinált polturát is a „Magyar Polgár” illemességéért.

T. u. Hát ezt miért Mihály g.?

M. g. Nem vette-e észre téns uer, mily illemesség nélkül jelente meg mult héten publikumban: elől potkány méreggel, hátul illatszerekkel kínálta olvasóit (lásd mult héti hirdetését.)

* * *

Czáfolat. Azon nagy körben zugatott, és sok helytt hitelre is talált rémhírral szemben: mintha a „Régibarmvásár”-utca süppedékeiben egy 10 évesnek látszó elsüllyedt gyermeki halt testet találtak volna; illetékes helyről kapott alapos értesülés után sietünk kijelenteni: hogy az egész hír légből van kapva. Annyi igaz, hogy azon mocsár több titkot rejt nedves kebelében, mint követ, hanem nevet adni azoknak idő előtti elhamarkodás. Szintugy elsietett azon másik hír is: mely ott tanyázó vízi kigyókról beszél. Mint a logika tanítja: azért mert valami lehetséges, nem következik, hogy legyen is. — Például: azon utczát a nyár folytatában kilehett volna kövezni kényelmesen, de azért még is csak megkezdették. sat. sat.

M.-Vásárhely városának 1870. nov. 23-án tartott ülésében két kényes természetű tárgy került szőnyegre.

A város tapasztalván, hogy a sok terheszerek annyira megrongálják a város kövezetét, miként azt az eddigi jövedelemből föntartani nem lehet: a képviselő testület kövezet és fabehozatali vám életbeléptetésére terjesztett föl véleményét a n. m. belügyminiszteriumhoz; hanem ezen, habár nem épen kellemes, de minden esetre időszerű intézkedés többek érdekébe ütközt: ennek életbeléptetése ellen ovást nyújtottak be a n. m. belügyminiszteriumhoz. Jelen ülésben olvastatott föl ezen ügyben fölvilágosítást kívánó miniszteri leirat. Az eredeti ovás nem levén kéznél, ennek tárgyalása a jövő gyűlésre halasztatott.

Tárgyaltatott továbbá a n. m. királyi biztos urnak egy rendelete, melyben a város főbírájának, felelőség terhe alatt kötelességévé teszi, hogy a város pénztárából fizettesse ki a gr. Lázár Mórnétól s többektől a katonai parancsnokság által kibérelt katonai kórházokért az 1869. év óta hátrálékban levő, több ezer forintba rugó pótbért; mivel a tulajdonos urnó a kincstárt beperelte, s a törvényszék fizetésre ítélte.

Ez ügyben még a tavasszal is jött a városhoz rendelet, melyre a képviselő testület indokoltan fölfejtette — egy a hadügy miniszteriumhoz menesztett fölterjesztésben, hogy ezen eddigelő szokatlan fizetés nem terhelheti a várost; mivel nem is a város bérlete ki az említett kórházakat — a pótbér eddig is az országos járuléki pénzalapból fedeztetett, a kórházak nem is a városi helyőrség létszámához arányosítva vétettek fel, hanem a vidéki és átmenő beteg katonák számára is sat.; de ezen fölterjesztésre válaszul még mind ez ideig nem érkezett.

A királyi biztos rendeletre a tanács hasonló értelemben választott, kiemelvén, hogy a főbíró nincs is jogosítva, a képviselő testület határozata nélkül a város pénztárából fizetést utalványozni.

A képviselő testület, a tanács által tett fölterjesztést magáévá tevén, meghatározta, hogy indokoltan fogadjon a város összes miniszteriumhoz, s kérni fogja, hogy ezen, a város pénztárát szokatlanul és aránytalanul terhelő fizetés alól — melyre a város nem volt kötelezve — a multa mentessék fel, jövőre pedig tétessék át a katonai kóroda a várocsba. E folyamodás föl-küldéséről egyszersmind a n. m. kormány biztos ur is értesítették.

y.

— Országgyűlés. A képviselőház e hó 22-én tartott ülésében, mielőtt napi rendre tértek volna, gr. Andrassy felelt azon interpellációkra, melyek távol létében tétettek. Csernátony, a külügyminiszteri válságot illető kérdésére, oda nyilatkozott a miniszterelnök: hogy a kormány nem tartozik értesítéssel a kebelében fölmerülhető pusztá kombinációkról; különben pedig a külügyminiszteriumban nincsen és nem is volt válság. Ezután Simonyi képviselőnek felelt, a porosz-francia háborút, s a keleti bonnyodalmakat illetőleg; megkérvén a házat, hogy engedje el, a dolgok jelen állásában, a feleletet. A ház a miniszterelnök e kényes ügyben tett nyilatkozatait tudomásul vette. Helflynek Rómát illető interpellációjára azt felelte: hogy a „tárgyalások épen folyamatban vannak az olasz kormány és a pápa között.” Napi renden Kerkápoly miniszternek a 12 millió előleget illető nyilatkozata volt, mely ámbár Zsedényi visszavonta indítványát, e napon nem jutott befejezéshez, nemcsak, de a 23-iki ülésen is még 18 szóhoz vitatta. Ezek között különösen Deák F. tünt ki, szokása szerint, ez uttal is a tényállás meghatározásában és felderítésében keresvén feladatát. Beszélt még gr. Andrassy is, nem ugyan a napi renden lévő tárgyról, hanem hogy „feleljen egyre másra, mit nem hagyhat szó nélkül.” E rövid beszédéről a „Reform” így nyilatkozik: „e beszéd oly fényes és döntő volt, miszerint az egész házban senkinek, még az ellenzéknek sem jutott eszébe, jogosultságát vitatni. Irónia és páthosz, elme és erő dolgában egyaránt felülmúlja e beszéd Andrassy gróf minden eddigi szónoklatait s a többség tapsai, valamint az el-

lenzék konsternációja egyiránt igazolva volt e szerencsés föllépéssel szemben, mely ily rövidséggel ennyi változatosságot, a rögtönzés hevével oly bevégzett finomságot és hangzatosságot egyesített.”

A három napon keresztül folyt vita végre 24-én döntetett el szavazás által. Wahrmann képviselő indítványa értelmében.

— A közösgyi bizottságok 24-én nyíltak meg, a szokott formásgokkal, t. i. a költségvetés és vöröskönyv kiosztattak. A költségvetés, 12 milliónyi vámjövdelem levonásával 88 millióra megy, melyből Magyarország a quota aránya szerint, 26 milliót fizet.

— A háboru állapota Franciaországban. A jelen hadi- és erőviszonyai a porosz-német és francia hadtömegeknek a harci szintén következőképen alakulnak:

A) Porosz-német hadsereg:

13 régi észak-német hadtest, bezárólag a porosz gárda hadtesttel, két-két hadsereg, divisionként 15 ütegből 6—6 ágyuval, összesen 25,000 harczképpel, a normalis hadilétszámban 325,000 ember, 1170 ágyu,

7 lovasdivisió, bezárólag a von der Goltz-féle gárda-lovas-divisióval 6—6 ezreddel 600—600 harczképpel és két üteggel, 25,000 ember 84 ágyu.

2 bajor hadtest, az észak-német test ereje és összeállítása szerint 50,000 ember 192 ágyu.

2 württembergi és a badeni gyalogdandár 6—6000 emberrel és összesen 16 üteggel, 36,000 ember, 96 ágyu.

1 tartalék osztály Kummer alatt, 16 zászlóalj 6 üteggel, 16,000 ember, 36 ágyu.

13 hadtest mecklenburgi nagyherczeg, 17 seregosztály, a háboru előtt a 9-ik hadtestnél beosztva, a württembergi divisió, mely ezen testet képezte, felül ki van mutatva, 12,000 ember, 24 ágyu.

14. Werder hadtest egy hadseregosztály, a badeni osztály, már feljebb kimutatott 12,000 24 ágyu.

Treskow landwehrosztály, 12 zászlóalj 6—600 ember és 4 üteg, 7500 ember, 24 ágyu.

Gárpa-landwekr-osztály, 12 zászlóalj 8—800 ember, 4 üteggel, 9000 ember, 24 ágyu. Összesen 500,000 ember, 1698 ágyu.

A jelölt számokban a teljes hadilétállapot van kimutatva; a hadi téren alkalmazott landwehr-zászlóaljakat pótleányosság hiánya miatt csak 5—600 emberig lehetett kiegészíteni, mint-hogy védleányossága az aktiv hadseregbe osztott be.

A Debsitz landwehr-divisió még nem érkezett meg a franciaországi működő hadsereghez.

Ha a hadiláb teljes állapotából 30 százalékat levonunk, a mely levonás a mostani állapotokhoz és a had tartamához képest alig vehető tulzottnak, a francia köztársaság területén lévő hadképes összes porosz-német haderő számát legfeljebb 450,000 emberre lehet tenni.

B) Francia hadsereg.

A Loire-hadsereg Kératry és Bourbaki haderejével teszen 150,000 embert, 200 ágyut.

A párisi, Trochu alatt működő sereg a 226 zászlóalju nemzetőrségnek 100 vésztelgő zászlóaljaból 226 zászlóalj, vagy 260,000 ember, 400 ágyu.

Garibaldi hadserege, 4 szabadesapat-dandár és két divisió mozgó-örség Michel és Bonnet tábornokok alatt 30,000 és 24 ágyu.

Várszáll hadsereg Lyonban, Belfortban, Lilleben, Mesieres- és Thionvilleben 100,000 ember, összesen 540,000 ember 624 ágyu.

Ezenkívül még alakulófélben van 13 új gyalog és egy zuáv-ezred, továbbá 6 vadász zászlóalj 70,000 ember erejéig.

Miként a két rendbeli hadsereg ezen áttekintő táblázata mutatja, még a metzi capitulatio sem gyakorolt nagy visszahatást a két hadseregére. A metzi és párisi ellenállás elég sokáig tartott arra nézve, hogy a francia kormány időt nyerjen új katonaságot sorozni és szervezni, s erejének épen elvesztett egyensúlyit helyreállítani.

— Az „Emancipation” a Párist zároló német hadakról a többek közöt azt írja, hogy a

a dél-német csapatok kezdik komolyan fontolgatni ama szerepet, mely nekik Bismark diplomatiái s Moltke katonái hírvágya által jutott. Mindamelett nem hiszi, hogy az ostromló sereg demoralizálva lenne; de igen komoly jelek mutatkoznak abban, hogy Párisban oly kevés német hirt és lapot kapnak be, s hogy annyira fősvénykednek hivatalos lappal, melyet Versaillesbe egy bizonyos Brasz nevű készít.

Igen furcsa dolognak mondja továbbá, hogy azon néhány lapfaj, melyekből egyes számokat hallott vagy fogoly német katonáknál találunk, csak jelentéktelen organumai a német sajtónak, vagy porosz félhivatalos lapok, s úgy veszi észre, hogy a németeknek csak oly lapokat szabad olvasni, a milyeneket engedelemből kaphatnak.

KÜLFÖLD.

Az orosz-török, vagy mint diplomatiái néven nevezik: a pontusi, kérdés még mindig nem öltött definitív alakot. Az érdeklött tartományok határozott hangon tartott jegyzékeire adott orosz válaszok még nem jutottak köztudomásra; Bécsbe, meddig legalább híreink terjednek, még meg sem érkezett az, Londonba ugyan meg, de a miniszterium még nem nyilatkozott föléle. Pedig e nyilatkozat döntő elhatározással leendő mondhatni Európa jövő ábrázatjára nézt. Mert míg az angol kabinet határozott békés irányzatú: Nagybritannia közvéleménye szilárdan tartja magát a nemzetközi jogok szabványaihoz s folyton erélyes magatartásra ösztökéli kormányát, melyben — egy távirat szerint — szakadás állott be, úgy hogy a parlament legközelebb várható ülésszakában történendő miniszterválságról szól a hír. A „Times“ Mill Stuart János multkor említett levele után, a volt miniszter, Russel lord, tollából hoz egy cikket, mely hadkészületek megtételére ösztönzi Angliát, az épen nem frakó-phil „Spectator“ pedig a gordiusi csomó kettévágását oly módon javallja, hogy, ha a porosz-orosz szövetség létezik: Anglia kötelessége, hogy Franciaországnak azonnal segítyt adjon s így azt lábrasegítvén, magának is szövetségest szerezzen, az ellen-szövetség egyik tagját pedig még az egyesülés előtt megbénítsa. Arra ugyan kilátás nincs, hogy a közvélemény bármily hangos nyilatkozata a kabinet békeparti tagjait — mint Gladstone, Bright stb. — más nézetre térítse; abban azonban nagyon is sok a lehetőség, hogy az illető tagok meghátrálnak s tárczáikat olyaknak engedik át, kik a képviselőház többségének harcziás hajlamait osztják. Ha ellenben a miniszterium nézete mellett tárczáját is képes lesz megtartani s így megelégszik Gortschakoff valószínűleg kitérő, de a dolog lényére nézt hihetőleg hajthatlan válaszával — mert a szóbeszéd így jellemzi a jeges róka választát — akkor Törökország mind tiltakozhatik a Feketetenger felszabadítása ellen; Osztrák-Magyarország mind készülődhetik: ki fog Európában ellentállhatni az orosz-porosz hadáramlatnak?! Pedig Ausztria-Magyarország ugyancsak bőre körül érezheti magát fenyegetve, ha igaz azon (nagyon is kacsaszerűen hangzó. Szerk.) távirat, mely szerint Orosz- és Poroszország immár meg is osztozkodtak volna a medve bőrén, ily formán: a keleti háborút a két szomszéd csak a francia háboru bevégezése után kezdi meg közösen; a győzelem után aztán Prussia kapná Ausztria német tartományait, Russia Galiciát és Bukovinát, Rumania Erdélyt, Szerbia pedig Horváthországot és Slavóniát. Ezen az osztozáson mi is ott leszünk, mindenestere.

Mikor lesz azonban a porosz-francia háboru bevégezve: azt voltaképen talán még a jó istennel közvetlen összeköttetésben álló Wilhelmus rex is alig tudná megmondani. A jámbor sógorokat ugyan a mindentudó német újságok már jó egy hete biztosítják, hogy „Páris kapitulációja mindennap várható,“ hogy „a háboru már fegőlebb 10 napig tart még“ stöbbeffele, — azt is jó rég olvasók, hogy a Keratry és Bourbaki egyesülése meg van húsítva, valamint, hogy a loire hadsereg a szél-róza mind a négy tájára szétugrasztatott, aque, hogy e nem existáló, nem-egyesült, szétszört hadsereg kutyástól-macskástól való elfogatása biztosítva van: s mégis, mind e

berlini és versaillesi rózsaszín tudósítások daczára, Páris mind maig tartja magát, sőt a leghitelesebb angol tudósítók, kik 24-dikén távoztak lég-hajón a körülzárt városból, állítják, hogy még egész jan. végeig van elességgel ellátva; a loirei sereg csapást-csapásra mér — bár kisszerű, de hatásteljes — győzelmeivel a diadalmas porosz seregekre s a legutóbbi versaillesi (tehát porosz) távirat szerint: „Manteuffel hadtestéről kellemetlen (!) hírek érkeznek; az előnyomulással, Amiens ellen, két ízben kellett fölhagyni.“ Manteuffel az igaz nem a porosz hadsereg, de ne feledjük, hogy az összes német katonaság immár kedvét veszti az egész háboruhoz, azok pedig, kik a francia zászlók alatt küzdenek: egytől-egyet hazájuk szabadságáért harcolnak. És mi tudjuk mivé teheti e szó a leggyakorlatlanabb ifjonecz-csapatokat is...

VEGYES.

* **Értesítés.** Tudatni kívánjuk mind azokkal, kik az országos honvédség-egylet részére szánt becses adományait, kellő helyre juttatás végett, ránk bízni szivesek voltak: hogy a nálunk letéve volt 500-számú aláírási ívet, a 13 adakozótól, 93-ik számunk kimutatása szerint begyűlt, 33 frt és 2—1 frtos tallérral együtt, tegnap, az „országos honvédség-egylet kezelőbizottságának,“ Lévay Henrik pénztárnok kezébe, elküldöttük.

* **Szinészet.** Mint Györffy Antal szinigazgató előleges jelentéséből látjuk: 20 egyénből álló, „és kész havifizetésre szerződöttetett társaságával“ városunkba érkezve, az előadások sorát december 3-ikán nyitja meg Szigligeti Nőuralmával, a Lénárt Károlyné nagy termében. „kevés személyzetű de jólrendezett, s valóban a szinügyért törekvő egyénekkel“ óhajtja Györffy úr „a t. cz. sokat igénylő nagyvárosi közönség (ez a nagyvárosi közönség mi volnánk. Szerk.) kegyét megnyerni.“ Ezen kívül „minden törekvése oda leendő irányozva, hogy eltávozásával a t. cz. közönség osztatlan elismerésével dicsekedhessék, és hogy társulata ne hagyjon maga után hátra mást: mint hő pártolói becses megemlékezését, mind moraliter mind szellemileg.“ Az előleges jelentés érdekesebb helyei ezek, a többit majd meglátjuk.

* **A váczi fogházban letartóztatott Román Sándor és Miletics Szvetozárról** azt írja az ujvidéki „Narod“ és „Zasztava,“ mintha a nemzetiségekhez tartozó foglyokkal kivételesen bánának el s nekik fogházuk elhagyását meg nem engednék, holott eddig a politikai foglyok 2—3 órát szabadon sétálhattak a városban. A valódi tényállás elferdítésével szemben a közelebbi hivatalos lap közli, hogy miután Miletics ur a városban egy órára terjedő sétaidőt a korcsmák s kávéházakban politikai diskussziók tartására használta, s erre az igazságügyi miniszter figyelmeztetve volt, a kedvezményt mind tőle, mind a többi politikai foglyoktól elvonta s ezentúl a fegyházi szabályok szigorú alkalmazását rendelte el. Nem áll tehát, hogy Román és Mileticscsel kivételesen bánának el, miután ők most is nyolcz órát sétálhatnak naponkint. Inkább panaszkodhatnának azok, kik Miletics ur visszaélése folytán kedvezményüktől elestek.

* **Egy öntött vas-ház.** közelebbi érkezett Pestre a legelső angol vasöntőde-igazgatóság megbízottja, German ur, s magával hozta egy öntött vasház mintázatát. A ház darabokra szedhető s a kívánt helyen állítható föl. German ur magyar születésű (azelőtt Deutsch) csak pár év előtt költözött Londonba, hogy a nagy vas-öntőde ügyvivője legyen. Jelenleg egy magyar mágnás-csa-

lád meghívása folytán jött hazánkba, hogy az illető birtokán a tervezett vasházat fölállítsa. Hír szerint e ház fölállítása után több gazdag család is szándékszik falura ily házakat hozatni.

* **A belügyminiszterium statisztikai hivatalában** most állítják össze a népszámlálás eredményeit, mi bizonyára nem tartozik a legkényelmesebb munkák közé. Ez összeállítási munkálaton naponta több, mintegy 20 ember dolgozik szakadatlanul. Az összeállítás után a meglehetősen nagy munka azonnal nyomtatás alá jön.

Szerkesztői üzenet.

S. K. úrnak. Helyett. A beküldött cikkre ez véleményünk: a tények, ha szomorúak is, a történelemé, melynek számára részrehajlás nélkül, följegyezni kötelességünknek tartjuk. A jelen eset azonban nem ez. A felhozott tényeket ösmérjük; minthogy jelen, összeállításban is egybeült már közölve voltak, után nyomtatását, a gyanakodók czélzatos keserítésnek vennék. Ezt pedig kerülni kívánjuk. Más nemű tárcza cikket szívesen veszünk. Figyelmet, ezuttal is köszönjük.

A marosvásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1870. nov. hó 21-ik és következő napjain a következő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Görtner János hagyatéki ügye. Trifán György és társai Gurau Sandru és társai e. birtokhábor. ii. Székely Mózsos Simándi András e. kölcsön. i. Lubini Antal Resnoranu Domitru e. 5 drb arany. Drascovits János Marku András e. 48 frt i. Anna lui Avram Mihainonek Cozma Lepedal r. birtokháborítás. i. Wiorell Mihálynak Mittag Ferencz e. vételár hátralék iránt, Konrad György Regius György e. 262 frt 8 kr i. Macavei Juon Gáll Ferencz e. egy banya részvény jegy kiadása. i. Almasan János Rákosi István e. 30 frt 50 kr pótlóztatás i.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Csiki Dániel Tarczádi István sat. e. visszahelyezés Nemes János és neje Nemes Pál e. fekvők. i. Toroczka Sándor Várad Antal e. adosság i. Czecz János Székely Davidne e. adosság i. Szász Todor né Pruuas Vasziné e. zárlat Helsdörfer Katalin Heszler Ádám s. a. t. e. többlet visszafizetése iránt.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Draser Sarolta Dengyel Erzsébeth ellen, szerződés megsemmisítése és kártérítés i. Salva községének Maieru községe e. birtokháborítás i. Gavrilóie Joan Dumitrunak Gavrilóie Joan Antoiu e. adosságos kereset. Gaureanu Antimonnak Margineanu Stefann e. 6 frt munkadíj iránt. Hersch Mózes Bükkösi Mihály s társai e. 269 frt i. Király Sámuel Kiss József e. 12 frt 28 kr. i. Körözi Ferencz Blényesi Mihály e. 51 frt 42 kr. Tarcza Nicolae Obert Antal e. 160 frt i. Torró Ferencz és neje Demeter Anna Tóth János e. 100 frt iránt, Lécz Sándor Klünglein József e. 134 frt kártérítés i.

Előadó k. t. bíró Csergedy János által.

M. keleti vaspálya társulat Heinrich Thieman e. 200 frt i. Herbert Mihály Dendorf község e. 36 frt i. Laseau Jakób Sioltea Savu e. 42 frt i. Sbernecin Pavel Lie George e. 64 frt i. Gligor Anna Gligor Todor Gongala e. 25J frt 40 kr iránt. Sarobou Jacob Baciu Juon e. birtokhábor. i. Zigaroiu Mariei a Toderu Zigaroiu Gligoru e. birtokháborítás. i.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Kohn Mor Malovizi Kendeffy család e. kártérítés. Id. Tauffer Ferencz Ajtai Jánosné e. 178 frt 50 kr iránt. Nicolae Raicanak Raica Demeter e. 40 frt i. Schuster Mihály Balta Lázár és társai e. 59 frt 50 kr i. Schnell Péter Lajos e. 300 i. Moldován Sámuel Násics Péter és társai e. 200 frt Incze Ferencz e. egyházhazi tulajdonjog előismerése i. Bruzan Simion Bruzan Nicolai és Juon e. végrendelet megsemmisítése i. Vuca George Reureának Konstandiu Reurea e. 171 frt 80 kr. i. Ancan Juonn Burgariu Péter e. hagyományok kiszolgáltatása i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Martinovits Miklós Csizsár Lajos e. 29 frt 21 i. Bacsoni Nagy Áron és társai Nagy Anna és társai e. 31 frt 20 kr i. Csomortán István és társai Kiss György e. zálogos fekvők i. Moldován Szija Farkas Juonutz e. sommás visszahelyezés i. Lukács János Bartha Zsuzsanna és Lukács András e. ingóságok kiszakítása i.

Előadó k. t. p. bíró Ilyés Károly által.

Keczeli Ferencz és társai Zsigmond Elek e. 620 f. i. Orza Oniszia Török Péter e. birtokhábor. Pajor István és társai Fuga Demeter e. 150 frt i. Kocz Ferencz Bur-nacz Joachim e. 18 frt i. Horovits Samu Szász Demeter és társai e. 105 frt i. Baruch Gergely gr. Bethlen Kálmán e. 258 frt i. Rosch János Scheipner György e. birtokhábor. i. Veisz Eiekne és társainak Balázs Lajos e. telek könyvv. ügy. i.

III. Tanács, bűnügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Grossav Nicolae és társa e. lopás. Varga János e. emberölés. Wellmann Márton e. lopás.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Bartos Josiás e. súlyos testisértés i. Chetianu Nicolae e. detto. Roska Juon detto. Komán György ellen, emberölés

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Roh József e. becsület sértés. Bertleff Mihály e. detto. Ketenits Juon és társai ellen. tolvajság. Kakovean Szavu és társa e. súlyos testisértés. Munzat Juon és társai e. súlyos testisértés. Fredel Anna e. a közbiztonságra tartozó köztisztviselők e. kihágás. Muntean Nicolae e. tolvajság iránt.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal által.

Loboncz József e. súlyos testisértés. Bichisian Ilie és Banka Nicolau e. emberölés. Krecza Gábor e. tolvajság. Bíró Imre e. súlyos testisértés és nyilvános erőszakoskodás i. Ifj. Szántó István e. lopás. Pap Ferencz e. becsületsértésérti kihágás. Godhárd Jánosné e. becsület biztonság e. kihágás. Onca Petruz e. súlyos testisértés. Kovács Sigmonó e. becsület biztonság e. kihágás. Kovács József e. becsület sértés i.

Előa dó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Stants Juon és társai e. rablás. Roth Katalin és társai e. becsület biztonság. Bedő Mózes ellen, gyújtás. Thiess János e. emberölés. Szőcs Jánosné e. becsület biztonság e. kihágás.

IV. Tanács, úrbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Popovics Servián által.

Kozma Gábornak Nicula János e. egy birtok álmány visszabocsátása i. Bágya Ferencz Zsensán Jakab e. több külsők majorsági természete és visszabocsátása i. Gr. Kemény Józsefné jogutoda. Grf Spanochi Károly Gabugyán Bodor és érdektársai e. majorsági földek visszabocsátása i. Horváth Sámuelné Szelesan Szamoila e. egy belső telek majorsági természete i. Cserna Cserna Dénes Gavrilla Stgopu e. besső és külső földek visszaadása i.

Előadó k. t. bíró Grúz István által

Vadmerean György és társai bró Splényi Antal és Albert e. dézmas szállók megváltása iránt. Fanku László Lakó István e. egy belső telek külső majorság természete i. Demeter Juon és társai grf Haller Zsuzsanna e.

egy majorság természetű telek s kertyéért. Horváth Imr s társai a grf Teleki család e. a pagotsai legelőkkől való részesedés kérdésében. Balázsi Sándor Ráduly Simon e. egy belső telek s külső székely örökség természetű in-dított urbéri ügyei.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi kir. urbéri törvényszéknél f. 1870. évi november 26-án, nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak.

Pótülnök Gyárfás József által.

Páget Jánosnak szöketalvi Pálfi József e. p. Szabó Lászlónak sárosi Frinkuj Stéfán e. p. Györfi Antalnak sárosi Pálfi József e. p. Györfi Antalnak sárosi Madák Gligorné e. p. Özvegy Fódor Farkasnének Demján Juon e. p. Özvegy Fódor Farkasnének Popovics Juon e. pere. Derzi Istvánnak Kokos Nicolae e. p. Szentmiklósi Bálintnének Lőrinczi János e. p. Tóvissi Lajosnak Fódor István e. p. Bágya Ferencz utódainak Nemés Samu e. p. Bágya Ferencz utódainak Demján Szimeon e. p. Kovács Ferencznek Bela Onu e. p.

H I R D E T M É N Y E K.

Sz. 681. 1870.

(101) 3—3

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumnak jelen évi október hó 22-ről 11814. szám alatt kiadott magas rendelete nyomán a brassói államút 8⁵/₈—9⁵/₈ mértföld szakaszára szükségeltető kavics mennyiségnek 1870. és 1871. évekre való szállítását illetőleg folyó évi **december 5-én** délelőtti 10 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni a maros-vásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában.

A kutyfalvi hid közelében eső, gróf Dégenfeld-féle kavics-gödörből jelen évről jövő 1871-ik évi mártius hó végéig mulhatlanul kihordandó 225 darab — egyenként 54 köblábat tartalmazó — kavics-hasúb egységi ára 5 frt 39 kr., tehát az összes ár 1212 frt 75 kr-ba van megállapítva. Az 1871-ik évre szükséges fedanyag mennyisége pedig vállalkozónak kellő időben tudtára fog adatni.

Árlejtezni kívánók elől megírt napon és órában az árlejtés megkezdése előtt az engedélyezett összeg 5%-át bántépénzül letenni tartoznak, mely összeg vállalkozó által 7%-ra a vállalat biztosítékául kiegészítendő.

Az árlejtés tetleges megkezdése előtt bérmentett és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyekben az ajánlattevő neve és lakása hibátlanul, az ajánlati összeg pedig számmal és betűvel tisztán kiírandó; valamint a bántépénz készpénzben, államkötvényekben, vagy valamely kir. pénztárnál letéteményezett összegről szóló nyugtában melléklendő, azon kijelentéssel, hogy az ajánlattevő a szállítás feltételeit tudja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Községeknek, melyek az árlejtésben résztvenni kívánnak, a bántépénz és biztosíték lelétele elengedtetik, e helyett azonban minden részben együttes felelősséget, kezességet vállalnak.

Az árlejtési feltételek alólirt hivatalnál, a délelőtti hivatali órákban megtekinthetők.

M.-Vásárhelytt, 1870. nov. 19-én.

A m. kir. mérnöki hivatal.

(100)

2—3

Hirdetmény.

Az üzlet pangása miatt, hogy pénzforgalmat lássak kívánok a t. cz. közönségnek, **leszállított vétel-ár** szerint, üzleti cikkeimből szolgálni, de csak is december hó végéig.

tisztelettel

Tucsek István.

Raktárom nagy Görög-ház 1080. sz.

(84)

6—6

Ő cs. kir. felsége által 1866. nov. 9-kéről 18,024/1908 sz. alatt kizárólagos szabadalommal kitüntetett.

Csiszoló vegyíték

(Politurkomposition)

különösen figyelemreméltó asztalosok, esztergályosok és magán embereknek is, kész új vagy régi kopott, és oly butorok kifejlesztésére, melyeken az olaj kiüt.

Ez összetétel által spiritussal való fényesítés, mely időt rabol, és egészen kikerültek, mint hogy annak alkalmazása által, asztal, kasztni néhány perc alatt kifejlesztethető, s ezzel kezelt butornál az olaj soha sem üthet ki.

Alkalmazása nagyon egyszerű, az eredmény meglepő:

Régibutorok egyszerű bedörzsölés s aztán nedves vászonnal való surolgatás által, oly fényt kapnak, a milyen spiritus által el nem érhető.

Egy kis palaczkkal, kevés óra alatt teljes szobai butorzatot újjá lehet tenni.

Egy palaczk ára utasítással 85 kr.

Két palaczknál kevesebb nem küldetik.

Nincs szükség többé szoba fényesítőre!

Angol kautsuk-fénymáz

a legtartósabb szebb és olcsóbb kifejlesztésére bármilyen szoba padozatnak.

Ez igen előnyös találmány főleg abban különbözik minden eddig használatban volt lakktól, hogy ez „a Kautsuk igen sikerült vegyi összetételénél fogva, sajátos szivósságot nyert, mely a tartósságra nézve, végtelen előnyöket nyújt.” Ennél fogva az ezzel beeresztett padozat minden bajt kiáll,

s kevés utánigazitással évhosszan át szép marad, a nélkül hogy új beöntésre lenne szükség.

Egy skatulya ára, használati utasítással 1 frt 30 kr. két skatulya elég bármely salonra.

AXICON.

Egyetlen és biztos szer, puskák, kardok, kardpengék, s mindenféle aczél portékák tisztántartására, rozsdá ellen való oltalmazására, vagy attól kitisztítására, anélkül hogy az aczélat megtámadná, vagy a csiszolatnak ártana, minél fogva fegyvertulajdonosoknak és aczélmű készítőknél sürgősen ajánlatik. Egy doboz ára, használati utasítással 80 kr.

ILLATOS VIZ.

(Illatos peccsét viz.)

Mindenféle peccséteknek, ruhák, szalagok, bársonyok, szőnyegek, könyvek írományokból sat. azonnal való eltávolítására, főlmulhatlan szer. Ez új találmány, mely a kiállításokon általános előismerésben részesült, azon jeles alkalmazáson kívül, melyre mint peccsétviz fordítatik, még azon kellemes tulajdonnal bír, hogy finom kedves illatot terjesztve, mint illatszer is használható. Egy üveg ára, használati utasítással 50 kr.

Muszká bőr-fénymáz.

Kitűnő szer a lábot víztől oltalmazni.

1 doboz ára, utasítással 1 frt 20 kr.

Főraktár: F. Müller Bécs 6. Bezirk, Hirschengasse Nro. 8.

honnan a megrendelések, a pénzbeküldése mellett, vagy postai utánvétellel, azonnal teljesíttetnek.

Bizományosok megfelelő perczentben részesülnek. Csomagolás mérsékelten számittatik.

Pesten: Kertész és Eisernél. Dorottya-utca 2. sz.

(89)

8—12

Haszonbéri hirdetmény.

Maros-Vásárhelyhez három óra — a Mező-Bándon keresztül vezető ország uthoz pedig félóra — távolságra eső Mező-Kapuson, egy ezer hold körüli, minden szükséges gazdasági épületekkel ellátott, jó állapotban levő jószág teljes felszereléssel, vagy a nélkül is, hat, vagy több évekre haszonbérbe adandó: értekezhetni iránta ott helyben Bothos Gyulával, vagy Maros-Vásárhelytt kereskedő Fenyő István utján a tulajdonossal.

(99)

2—3

Megérkeztek

Emmenthali-Gorgonzola.

Romatur — Frommage de Brie

Neuf-châtelai sajtok

Vizaikra, Árak, Cognak.

Sardines de Nantes, Mixed Pickles és héjjas mandola a la Princess.

Rum- és Thea kitűnő minőségben

Fogarasi J. D.